

הדלקת נרות
17:20

צאת השבת
18:18

שולחן שבת - לפרשת כי תשא מאת הרב אילן אלסטר רב בית הספר

תוכן מקוצר של נושאי הפרשה: פרשת השבוע מתחילה בציווי על מחצית השקל. בהמשך הפרשה מופיעים הציוויים על:א. עשיית הכיור. ב. עשיית שמן המשחה שבו היו מושחים את כלי המשכן כדי לקדש אותם לצורך העבודה במשכן.

ג. עשיית סממני הקטורת. ד. מינויו של בצלאל לבניית המשכן וכליו. ה. ציווי מיוחד שאיסור שבת לא נדחה מפני עבודת הקמת המשכן. ו. מכאן ואילך התורה מספרת על הנושא המרכזי של הפרשה: **חטא העגל**. העם – הערב רב, עשה עגל זהב בגלל שחשבו שמשה מת ובקשו צורה מוחשית לעבודת את ה'. הקב"ה רצה לכלות את ישראל אך משה רבנו מוסר את נפשו למען עם ישראל והקב"ה סולח ומצוה על משה לכתוב את הלוחות השניות. בחלק האחרון של הפרשה יש ציוויים על:א. איסור עבודה זרה. ב. מצוות הרגלים. ג. מצות פטר חמור. הפרשה מסתיימת בתאור של מראהו של משה שיורד מהר סיני אחרי ארבעים יום ופניו קורן מאור רוחני. הדבר גרם לעם ישראל ליראה ממשה.

רעיון מהפרשה:

הציווי הראשון בפרשת כי תשא הוא לתת מחצית השקל תרומה לבית המקדש. המדרש דורש את הפסוק **"זה יתנו"** כל העובר על הפקודים מחצית השקל" שקב"ה הראה למשה מטבע של אש ואמר לו **"זה יתנו"** - זה השיעור שצריך לתת למחצית השקל, ונשאלת השאלה האם כל כך קשה למשה רבנו לדעת את שיעור נתינת מחצית השקל, שצריך היה הקב"ה להראות לו מטבע של אש כדי להמחיש לו את העניין? מסבירים בתורת החסידות שנתנת מחצית השקל מלמדת אותנו שעבודת ה' שלנו צריכה להיות כמו אש, בהתלהבות ובשמחה, וזה מה שרמז הקב"ה למשה במה שהראה לו את מחצית השקל כמטבע של אש. רעיון זה מתקשר עם מה שאמרו חז"ל שמחצית השקל היתה ניתנת בבית המקדש החל מראש חדש אדר, ונאמר במדרש שגלוי וידוע לפני הקב"ה שהמן יכין עשרת אלפים ככר כסף לתת לאחשורוש כדי להשמיד להרוג ולאבד את עם ישראל, ולכן מקדימים את נתינת מחצית השקל לראש חדש אדר כדי להקדים את השקלים של עם ישראל לשקלים של המן, ולבטל את גזירתו. ומסבירים בתורת החסידות שעמלק בא להשפיע על עם ישראל לעבוד את ה' בקרירות ללא שמחה וחיוניות, ולכן הציווי על מחצית השקל בא ללמדנו שהנצחון הרוחני שלנו על אויבינו הוא בעבודת ה' בשמחה.

עוד יש לומר: כתב בספר **"נועם אלימלך"**, שמה שהראה הקב"ה למשה מטבע של אש ואמר לו שזה הגודל של המטבע שצריך לתת למחצית השקל בא ללמד אותנו שמטבע – כסף יש בו בחינה של אש: כשם שאש יכולה להועיל – להאיר ולחמם, כך יכולה האש להיות כח שלילי ששורף כל דבר, וכך גם לגבי הכסף – המטבע: מטבע יכולה לשמש לדברים טובים, ויכולה גם להרוס ולהיות שורש לכל חטא ותקלה, ואמר הרבי מקוצק: משה רבנו התפלא כיצד יש בכוחו של מטבע פשוט לכפר על נפש האדם? והקב"ה הראה

לו מטבע של אש לללמד: אם הנתינה לא תהיה בסתם מטבע – בדרך של הרגל וטבע, אלא באש ובהתלהבות הנפש, אז בכוחו של מטבע פשוט לכפר על הנפש.

פינת הסיפור - בפרשתנו הקב"ה אומר למשה אחרי חטא העגל: "וראית את אחורי ופני לא יראו". פירוש הפסוק: משה ביקש מה' לדעת את דרכי הנהגתו בעולם: "הודיעני נא את דרכיך" אך הקב"ה השיב לו שהוא לא יידע את הנהגת ה' אלא "וראית את אחורי" – לאחר מעשה משה יוכל להבין למפרע את רצון ה'.

מסופר על אחד מגדולי ישראל רבי משה סופר המכונה על שם ספרו "החתם סופר"

שחייל הונגרי פנה אליו וביקש ממנו שילמד אותו לשון הקדש, ובתמורה הוא יצחצח את נעליו. בתחילה סירב הרב וניסה להפנות אותו לאנשים אחרים שהיו מבצעים את משאלתו של הרב בחפץ לב. החייל הפציר ברב ורצה **שרק הוא ילמד** אותו את לשון הקדש, והרב הסכים. במשך תקופה ארוכה הרב היה מלמד את החייל את לשון הקדש. לאחר כמה שנים הגיעו לבית הדין של הרב "החתם סופר" שניים מעשירי העיר פרשבורג שהיה להם דין תורה אחד עם השני. הרב פסק מה שפסק הצדיק את הצדיק וחייב את החייב. זה שיצא חייב הלך והוציא שם רע על הרב אצל השלטון ההונגרי של אותה תקופה שהרב מלמד את היהודים אזרחי המדינה לא לציית לחוקי המדינה. למחרת הרב קיבל צו זימון לבית משפט צבאי. לפני תחילת המשפט ביקש נשיא בית המשפט הצבאי מהרב להכנס לחדר צדדי, ושם הוא הזדהה בפני הרב והזכיר לו שלפני שנים רבות כאשר הוא היה חייל הרב לימד אותו את לשון הקדש. "כיון שהכרתי אותך בתקופה ההיא שאתה אדם ישר ומוסרי אני מבטיח לך שלא יאונה לך כל רע במשפט כי אני אוציא את דינך לצדק". בצאתו מן המשפט אמר החתם סופר "עכשיו אני מבין את פירוש הפסוק: 'וראית את אחורי ופני לא יראו', כאשר אותו חייל התעקש אז ללמוד דוקא איתי את לשון הקדש, לא הבנתי מה רוצה ממני הקב"ה באותה עת. עכשיו הכל מובן".

שאלת השבוע: אצלנו בבית הכנסת עזרת נשים נמצאת למעלה ומאחורי עזרת גברים ויש וילון, כך שגברים לא יכולים לראות את הנשים בשעת התפילה. פעם בקרנו באיזה מקום וראינו מחיצה העשויה מסורגים שדרכה אפשר לראות את הנשים מעזרת גברים. האם זה מותר מבחינה הלכתית? **תשובה:** חובת ההפרדה בין נשים לגברים בתפילה בבית הכנסת היא חובה גמורה ונלמדת מדברי נביאים. ברמב"ם יש שתי התייחסויות לנושא: במקום אחד הוא אומר שהמחיצה היא "שלא יסתכלו האנשים בנשים", ולפי טעם זה צריך מחיצה גבוהה ואטומה. במקום אחר אומר הרמב"ם שהמחיצה היא "כדי שלא יתערבו אלו עם אלו", ולפי טעם זה מחיצה שמפרידה בין נשים וגברים מותרת גם אם ניתן לראות את הנשים דרכה. לפי טעם זה פסק הרב משה פיינשטיין זצ"ל מגדולי הפוסקים בעולם, שמחיצה שמגיעה עד גובה הכתפיים, אף על פי שאפשר לראות מעליה את עזרת הנשים מותרת, ובתנאי שהנשים הנמצאות שם תהיינה לבושות בצניעות. **העיקר להלכה** כדעה הראשונה לעשות מחיצה גבוהה שלא יראו דרכה את עזרת הנשים. בזמן תפילה צריכים טהרה קדושה וכוונת הלב. אמנם אם הזדמנת לבית כנסת שעד הכתפיים יש מחיצה אטומה ולמעלה מהכתפיים יש סורגים אפשר לסמוך על הדעה השניה ואין להמנע מלהתפלל במקום זה. [ע' עם כלביא - ב 44].

פרשת פרה: בין חדש אדר לחדש ניסן קוראים בתורה ארבע פרשיות. בתחילת אדר קראנו פרשת שקלים. לפני פורים קראנו פרשת זכור. והשבת נקרא את השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה בשבת 'פרה', מוציאין בבית הכנסת שני ספרי תורה, באחד קורין שבעה אנשים בפרשת השבוע, ובשני קורין מפטיר בפרשת פרה אדומה בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר:

קריאת פרשת פרה עוסקת במצות פרה אדומה שמטהרת את הטמאים. ואנחנו צריכים להכין את עצמנו לקראת פסח ולהיות טהורים, כי אין אנחנו יכולים לאכול את קרבן הפסח כאשר אנחנו טמאים. ואף על פי שהיום אין בית מקדש ואין קרבן פסח. מכל מקום אנחנו מכינים את עצמנו לכך שמהרה יבנה המקדש. וטעם נוסף שגם היום שאין מקדש אנחנו צריכים לטהר את הנפש שלנו ולהכין אותה לחג החרות. ונוהגין להחמיר בקריאה של פרשה זו, כיון שלפי דעת מקצת מן הפוסקים, קריאה זו היא מצוה מן התורה, והיא רמוזה בפסוק: זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר - דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מזכיר תחילה את המצוה ואחר כך - דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר, דבר ותקרא לפני ישראל את החקה הזאת.